

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕНЕДЖМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	073 "Менеджмент"
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Іспит

Автор курсу та лектор:

д.е.н., проф., Овчаренко Євген Іванович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

ovcharenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-766-9666

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

511ГК аудиторія кафедри
ПУММ

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: В умовах нестабільності середовища функціонування суб'єктів господарювання актуальними є питання забезпечення належного рівня фінансово-економічної безпеки. Вивчення дисципліни дає можливість студентів набути досвіду: організації управління фінансово-економічною безпекою, формування системи управління фінансово-економічною безпекою, вибору та застосування відповідного інструментарію управління в сфері безпеки.

Передумови до початку вивчення: Базові знання у сфері філософії науки, знання щодо загальних економічних процесів на макро- і мікрорівнях та у сфері управління й адміністрування; навички у сфері наукових досліджень.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання навчальної дисципліни "Менеджмент економічної безпеки" є: надання здобувачам вищої освіти фундаментальних знань і професійних навичок з управління фінансово-економічної безпеки підприємства в умовах невизначеності та кризових ситуації, сформувані вміння оперативно реагувати та протидіяти ризикам; адаптувати зарубіжний досвід забезпечення фінансово-економічної безпеки у вітчизняних реаліях.

Основними завданнями вивчення курсу "Менеджмент економічної безпеки" є: розкриття світоглядних засад сутності процесу управління фінансово-економічною безпекою,

формування теоретичних знань та практичних вмінь щодо комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, зокрема сутності категорії, базових складових, структури та рівні;

формування теоретичних знань та практичних вмінь щодо визначення та застосування методів управління фінансово-економічною безпекою підприємства;

формування теоретичних знань та практичних вмінь щодо методичних засад управління фінансово-економічною безпекою підприємств, зокрема базових підходів до управління, основних домінант;

формування теоретичних знань та практичних вмінь методів оцінки та діагностики управління фінансово-економічною безпекою;

застосування сучасних технологій управління ризиками; визначення характеристики та ознак рейдерства та кіберзлочинності, вміння їх виявляти та усувати наслідки;

формування теоретичних знань та практичних вмінь щодо адаптації зарубіжного досвіду забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємств в умовах невизначеності, посилення інноваційно-інтеграційних процесів, тенденцій глобалізації та становлення цифрової економіки.

Процес вивчення курсу спрямований на формування наступних програмних результатів навчання:

PH01	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
PH03	Проектувати ефективні системи управління організаціями.
PH05	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
PH06	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
PH07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.
PH08	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.
PH09	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
PH12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).
PH13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
PH14*	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
PH15*	Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Світоглядні засади управління фінансово-економічною безпекою	2/2	Історичні аспекти та сучасна сутність фінансово-економічної безпеки в нестабільних умовах функціонування підприємств. Закони, принципи та базові парадигми управління фінансово-економічною безпекою підприємства.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2	Теоретичні основи комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства	2/2	Сутність категорії «фінансової» та «економічної» безпеки. Поняття складових фінансово-економічної безпеки підприємства, їх характеристика. Суб'єкти господарювання в системі безпеки підприємства. Негативні чинники впливу на фінансово-економічну безпеку підприємства: сутність та класифікація. Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Структура та рівні фінансово-економічної безпеки. Класифікація методів управління фінансово-економічною безпекою підприємства.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Методичні засади управління фінансово-економічною безпекою	2/2	Комплексна характеристика підходів до управління фінансово-економічною безпекою на підприємствах. Основні доміанти управління фінансово-економічною безпекою підприємств. Концепт формування та розвитку системи управління фінансовою безпекою підприємств	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4	Методичне забезпечення оцінювання управління фінансово-економічною безпекою підприємств	2/2	Фінансово-економічна діяльність підприємств як показник рівня їх фінансово-економічної безпеки. Діагностування процесу управління фінансово-економічною безпекою підприємств. Оцінювання управління фінансово-економічною безпекою підприємств.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Управління фінансово-економічною безпекою підприємств в умовах посилення середовища функціонування	2/2	Діагностування готовності системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства до зміни впливу зовнішніх і внутрішніх чинників. Моделювання впливу чинників на управління фінансово-економічною безпекою промислових підприємств. Управління ризиками системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах децентралізації та соціально-економічної нестабільності. Прикладні аспекти адаптивного управління фінансовою безпекою промислових підприємств. Технологія антисипативного управління фінансово-економічною безпекою підприємств. Інтелектуалізація управління фінансово-економічною безпекою підприємств.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
6	Процес прийняття управлінських рішень з управління фінансово-економічною безпекою підприємств	2/2	Поняття «управлінське рішення». Вимоги до прийняття управлінських рішень з управління фінансово-економічною безпекою підприємств. Функції та моделі прийняття управлінських рішень. Основні підходи до оцінки ефективності управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Роль керівника в процесі прийняття управлінських рішень.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
7	Сучасні загрози фінансово-економічної безпеки підприємства	2/2	Рейдерство як загроза фінансово-економічної безпеки підприємства. Кіберзлочинність як загроза фінансово-економічної безпеки підприємства в умовах цифровізації.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна література:

1. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки: підручник. Копилюк О. І., Музичка О. М., Тимчишин Ю. В. та ін. Львів: Вид-во Сполом, 2017. 411 с.
2. Онищенко О.В. Козаченко Г.В., Онищенко С.В., Завора Т.М. Управління фінансово-економічною безпекою: підручник / за заг.ред. О.В. Онищенко та Г.В. Козаченко. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 530 с.
3. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1694/1/Posibnik%20ZFEBP.pdf>
4. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3284/1/Mel%27nyk_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf
5. Economic Security. URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/economics-econometrics-and-finance/economic-security>
6. Contemporary Security Studies. Fifth Edition. Edited by Alan Collins. OUP Higher Education Division. 2018. 560 P.
7. Crockett A. The Theory and Practice of Financial Stability. GEI Newsletter Issue. Global Economic Institutions. 1997. № 6. URL :<http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm>
8. Sennewald C., Baillie C. Effective Security Management. 7th Edition. Amsterdam: Elsevier Inc., Butterworth-Heinemann, 2020. 424 p. URL: <https://doi.org/10.1016/C2017-0-01734-2>
9. Економічна безпека підприємства. Електрон. навч. посібник/ уклад. М.І. Небава, Ю.В. Міронова. Вінниця: ВНТУ, 2017. 75 с.
10. Івченко Є.А. Трансформації системи економічної безпеки підприємства: монографія. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2018. 420 с.
11. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с.
12. Організація та управління системою економічної безпеки підприємства: навчально-методичний посібник / З. Б. Живко та ін.; за ред. З.Б. Живко. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 120 с.

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Господарський кодекс України № 435-IV (із змін. і доповн.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>
3. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
6. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/MySQL/>.
7. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle2.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни "Менеджмент економічної безпеки" / Укл. Є.І. Овчаренко. Сєверодонецьк: Вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2019. 18 с.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувача			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
Світоглядні засади управління фінансово-економічною безпекою	7	4	3	14
Теоретичні основи комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства	7	4	3	14
Методичні засади управління фінансово-економічною безпекою	7	4	3	14
Методичне забезпечення оцінювання управління фінансово-економічною безпекою підприємств	7	4	3	14
Управління фінансово-економічною безпекою підприємств в умовах посилення нестабільності середовища функціонування	8	4	3	15
Процес прийняття управлінських рішень з управління фінансово-економічною безпекою підприємств	8	4	3	15
Сучасні загрози фінансово-економічної безпеки підприємства	7	4	3	14
Разом	51	28	21	100

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна (контрольна) робота	20	30
Іспит (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p>